

ПОБУДОВА НЕПЕРЕРВНИХ ОБМЕЖЕНИХ РОЗВ'ЯЗКІВ ОДНОГО КЛАСУ СИСТЕМ НЕЛІНІЙНИХ РІЗНИЦЕВО-ФУНКЦІОНАЛЬНИХ РІВНЯНЬ

Т. О. Єрємінна, О. А. Поварова

Нац. техн. ун-т України "Київ. політех. ін-т ім. І. Сікорського"

просп. Перемоги, 37, Київ, 03056, Україна

e-mail: ierominat@ukr.net

olena_sivak@ukr.net

We obtain existence conditions of continuous solutions of a class of systems of nonlinear functional-difference equations, propose a method for construction of these solutions, and investigate the structure of their set.

Одержано умови існування неперервних розв'язків одного класу систем нелінійних різницево-функціональних рівнянь, запропоновано метод побудови таких розв'язків і досліджено структуру їхньої множини.

Побудуємо неперервні обмежені розв'язки систем нелінійних різницево-функціональних рівнянь вигляду

$$x(qt) = \Lambda x(t) + f(t, x(t), x(t+1)), \quad (1)$$

де $t \in \mathbb{R}$, Λ — дійсна $(n \times n)$ -вимірна матриця вигляду $\Lambda = \text{diag}(\lambda_1, \dots, \lambda_n)$, $f: \mathbb{R} \times \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$, q — деяка дійсна стала. Системи різницевих і різницево-функціональних рівнянь розглянуто, зокрема, в [1–6].

Будемо припускати виконаними такі умови:

- 1) $|\lambda_i| \neq 0$, $i = 1, 2, \dots, n$, $q > 0$;
- 2) вектор-функція $f(t, x, y)$ є неперервною обмеженою при всіх $t \in \mathbb{R}$, $x \in \mathbb{R}^n$, $y \in \mathbb{R}^n$ і $f(t, 0, 0) \equiv 0$;
- 3) для довільних $t \in \mathbb{R}$, $\bar{x}, \bar{y}, \bar{\bar{x}}, \bar{\bar{y}} \in \mathbb{R}^n$ виконується співвідношення

$$|f(t, \bar{x}, \bar{y}) - f(t, \bar{\bar{x}}, \bar{\bar{y}})| \leq l(|\bar{x} - \bar{\bar{x}}| + |\bar{y} - \bar{\bar{y}}|), \quad (2)$$

де l — деяка додатна стала.

Теорема 1. Нехай виконуються умови 1–3 і умови:

- 4) $0 < \lambda_i < 1$, $i = 1, \dots, n$, $q > 1$;
- 5) $\Delta = \frac{2l}{\bar{\lambda} - \lambda^*} < 1$, де $1 > \bar{\lambda} > \lambda^* = \max\{\lambda_i, i = 1, \dots, n\}$.

Тоді система рівнянь (1) має сім'ю неперервних обмежених при $t \geq T > 0$ (T — деяка достатньо велика додатна стала) розв'язків у вигляді ряду

$$x(t) = \sum_{i=0}^{\infty} x_i(t), \quad (3)$$

де $x_i(t)$, $i = 0, 1, \dots$, — деякі неперервні обмежені при $t \geq T > 0$ вектор-функції, які задовольняють умову $\lim_{t \rightarrow +\infty} x_i(t) = 0$.

Доведення. Розглянемо послідовність систем рівнянь вигляду

$$x_0(qt) = \Lambda x_0(t), \quad (4_0)$$

$$x_1(qt) = \Lambda x_1(t) + f(t, x_0(t), x_0(t+1)), \quad (4_1)$$

$$x_i(qt) = \Lambda x_i(t) + f\left(t, \sum_{l=0}^{i-1} x_l(t), \sum_{l=0}^{i-1} x_l(t+1)\right) - f\left(t, \sum_{l=0}^{i-2} x_l(t), \sum_{l=0}^{i-2} x_l(t+1)\right), \quad i = 2, 3, \dots, \quad (4_i)$$

і покажемо, що вони мають сім'ї неперервних обмежених при $t \geq T > 0$ розв'язків, які задовольняють умову

$$|x_i(t)| \leq M \Delta^i t^{\bar{\nu}}, \quad i = 1, 2, \dots, \quad (5_i)$$

де M — деяка додатна стала, $\bar{\nu} = \frac{\ln \bar{\lambda}}{\ln q}$, $1 > \bar{\lambda} > \lambda^* = \max\{\lambda_i, i = 1, \dots, n\}$.

Дійсно, система рівнянь (4₀) має множину неперервних при $t \geq T > 0$ розв'язків, які задовольняють умову

$$|x_0(t)| \leq M t^{\bar{\nu}}, \quad (5_0)$$

де $M = \max_{\tau} |\omega(\tau)|$. Підставляючи в (4₁) ряд

$$x_1(t) = \sum_{j=0}^{\infty} \Lambda^j f\left(q^{-(j+1)}t, x_0\left(q^{-(j+1)}t\right), x_0\left(q^{-(j+1)}t+1\right)\right), \quad (6_1)$$

можна переконатися, що він є її формальним розв'язком. Більш цього, згідно з (2), (5₀), і $1 > \bar{\lambda} > \lambda^* = \max\{\lambda_i, i = 1, \dots, n\}$, $\bar{\nu} < 0$ отримуємо

$$\begin{aligned} |x_1(t)| &\leq \sum_{j=0}^{\infty} |\Lambda|^j \left| f\left(q^{-(j+1)}t, x_0\left(q^{-(j+1)}t\right), x_0\left(q^{-(j+1)}t+1\right)\right) \right| \leq \\ &\leq \sum_{j=0}^{\infty} (\lambda^*)^j l \left(\left| x_0\left(q^{-(j+1)}t\right) \right| + \left| x_0\left(q^{-(j+1)}t+1\right) \right| \right) \leq \\ &\leq \sum_{j=0}^{\infty} (\lambda^*)^j l \left(M \left(q^{-(j+1)}t\right)^{\bar{\nu}} + M \left(q^{-(j+1)}t+1\right)^{\bar{\nu}} \right) \leq \\ &\leq M l \sum_{j=0}^{\infty} (\lambda^*)^j 2 \left(q^{-(j+1)}t\right)^{\bar{\nu}} \leq M 2l \sum_{j=0}^{\infty} (\lambda^*)^j (q^{\bar{\nu}})^{-(j+1)} t^{\bar{\nu}} \leq \\ &\leq M 2l \sum_{j=0}^{\infty} (\lambda^*)^j (\bar{\lambda})^{-(j+1)} t^{\bar{\nu}} \leq M 2l \frac{1}{\lambda} \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{\lambda^*}{\bar{\lambda}}\right)^j t^{\bar{\nu}} \leq \end{aligned}$$

$$\leq M2l \frac{1}{\bar{\lambda}} \frac{1}{1 - \frac{\lambda^*}{\bar{\lambda}}} t^{\bar{\nu}} \leq M \frac{2l}{\bar{\lambda} - \lambda^*} t^{\bar{\nu}} \leq M \Delta t^{\bar{\nu}}.$$

Отже, системи рівнянь (4_0) , (4_1) мають сім'ї неперервних при $t \geq T > 0$ розв'язків, для кожного з яких виконуються співвідношення (5_0) , (5_1) . Враховуючи умови теореми і оцінки (5_0) , (5_1) , можна послідовно показати, що ряди

$$x_i(t) = \sum_{j=0}^{\infty} \Lambda^j \left[q^{-(j+1)}t, f \left(\sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^{-(j+1)}t), \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^{-(j+1)}t + 1) \right) - f \left(t, \sum_{l=0}^{i-2} x_l(q^{-(j+1)}t), \sum_{l=0}^{i-2} x_l(q^{-(j+1)}t + 1) \right) \right], \quad i = 2, 3, \dots, \quad (6_i)$$

рівномірно збігаються при всіх $t \geq T > 0$ і є розв'язками відповідних систем рівнянь (4_i) , $i = 2, 3, \dots$. Дійсно, легко переконатися, що ряди (6_i) , $i = 2, 3, \dots$, є формальними розв'язками систем рівнянь (4_i) , $i = 2, 3, \dots$. Доведемо їхню збіжність.

Оскільки ряд (6_1) рівномірно збігається при $t \geq T > 0$, то, розмірковуючи за індукцією, припустимо, що збіжність ряду (6_i) доведено вже для деякого $i \geq 1$, і доведемо, що ряд (6_{i+1}) також рівномірно збігається при $t \geq T > 0$ і виконується оцінка (5_{i+1}) . Завдяки (2) , (6_{i+1}) , (5_i) і $1 > \bar{\lambda} > \lambda^*$ отримуємо

$$\begin{aligned} |x_{i+1}(t)| &\leq \sum_{j=0}^{\infty} |\Lambda|^j \left| f \left(q^{-(j+1)}t, \sum_{l=0}^i x_l(q^{-(j+1)}t), \sum_{l=0}^i x_l(q^{-(j+1)}t + 1) \right) - f \left(q^{-(j+1)}t, \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^{-(j+1)}t), \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^{-(j+1)}t + 1) \right) \right| \leq \\ &\leq \sum_{j=0}^{\infty} |\Lambda|^j l \left(\left| \sum_{l=0}^i x_l(q^{-(j+1)}t) - \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^{-(j+1)}t) \right| + \left| \sum_{l=0}^i x_l(q^{-(j+1)}t + 1) - \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^{-(j+1)}t + 1) \right| \right) \leq \\ &\leq \sum_{j=0}^{\infty} |\lambda^*|^j l \left(|x_i(q^{-(j+1)}t)| + |x_i(q^{-(j+1)}t + 1)| \right) \leq \\ &\leq \sum_{j=0}^{\infty} (\lambda^*)^j 2lM \Delta^i (q^{-(j+1)}t)^{\bar{\nu}} \leq 2lM \sum_{j=0}^{\infty} (\lambda^*)^j \Delta^i (q^{\bar{\nu}})^{-(j+1)} t^{\bar{\nu}} \leq \\ &\leq 2lM \sum_{j=0}^{\infty} (\lambda^*)^j \Delta^i (\bar{\lambda})^{-(j+1)} t^{\bar{\nu}} \leq 2lM \frac{1}{\bar{\lambda}} \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{\lambda^*}{\bar{\lambda}} \right)^j \Delta^i t^{\bar{\nu}} \leq \\ &\leq \frac{2l}{1 - \frac{\lambda^*}{\bar{\lambda}}} \frac{1}{\bar{\lambda}} M \Delta^i t^{\bar{\nu}} \leq \frac{2l}{\bar{\lambda} - \lambda^*} M \Delta^i t^{\bar{\nu}} \leq M \Delta^{i+1} t^{\bar{\nu}}. \end{aligned}$$

Отже, системи рівнянь (4_i) , $i = 1, 2, \dots$, мають розв'язки у вигляді рядів (6_i) , $i = 1, 2, \dots$, що рівномірно збігаються при $t \geq T > 0$ до деяких неперервних вектор-функцій $x_i(t)$, $i = 1, 2, \dots$, які задовольняють умови (5_i) . Із (5_i) безпосередньо випливає, що ряд (3) рівномірно збігається при всіх $t \geq T > 0$ до деякої неперервної вектор-функції $x(t)$, яка є розв'язком системи рівнянь (1) і задовольняє умову

$$|x(t)| \leq \frac{M}{1 - \Delta} t^{\underline{\nu}}.$$

Теорему 1 доведено.

Теорема 2. Нехай виконуються умови 1–3 та умови:

6) $\lambda_i > 1$, $i = 1, \dots, n$, $0 < q < 1$;

7) $\Delta = \frac{2l}{\lambda_* - \underline{\lambda}} < 1$, де $1 < \underline{\lambda} < \lambda_* = \min\{\lambda_i, i = 1, 2, \dots, n\}$.

Тоді система рівнянь (1) має сім'ю неперервних обмежених при $t \geq T > 0$ (T — деяка достатньо велика додатна стала) розв'язків у вигляді ряду

$$x(t) = \sum_{i=0}^{\infty} x_i(t), \quad (4)$$

де $x_i(t)$, $i = 0, 1, \dots$, — деякі неперервні обмежені при $t \geq T > 0$ вектор-функції, які задовольняють умову $\lim_{t \rightarrow +\infty} x_i(t) = 0$.

Доведення. Розглянемо послідовність систем рівнянь вигляду

$$x_0(qt) = \Lambda x_0(t), \quad (8_0)$$

$$x_1(qt) = \Lambda x_1(t) + f(t, x_0(t), x_0(t+1)), \quad (8_1)$$

$$x_i(qt) = \Lambda x_i(t) + f\left(t, \sum_{l=0}^{i-1} x_l(t), \sum_{l=0}^{i-1} x_l(t+1)\right) - f\left(t, \sum_{l=0}^{i-2} x_l(t), \sum_{l=0}^{i-2} x_l(t+1)\right), \quad i = 2, 3, \dots, \quad (8_i)$$

і покажемо, що вони мають сім'ю неперервних обмежених при $t \geq T > 0$ розв'язків, які задовольняють умову

$$|x_i(t)| \leq M \Delta^i t^{\underline{\nu}}, \quad i = 1, 2, \dots, \quad (9_i)$$

де M — деяка додатна стала, $\underline{\nu} = \frac{\ln \lambda}{\ln q}$, $1 < \underline{\lambda} < \lambda_* = \min\{\lambda_i, i = 1, 2, \dots, n\}$.

Дійсно, система рівнянь (4_0) має множину неперервних при $t \geq T > 0$ розв'язків, які задовольняють умову

$$|x_0(t)| \leq M t^{\underline{\nu}}, \quad (9_0)$$

де $M = \max_{\tau} |\omega(\tau)|$. Підставляючи в (8_1) ряд

$$x_1(t) = - \sum_{j=0}^{\infty} \Lambda^{-(j+1)} f(q^j t, x_0(q^j t), x_0(q^j t + 1)), \quad (10_1)$$

можна переконатися, що він є її формальним розв'язком. Більш того, завдяки умовам 2, 3 і (9₀) отримуємо

$$\begin{aligned}
 |x_1(t)| &\leq \sum_{j=0}^{\infty} |\Lambda^{-1}|^{j+1} |f(q^j t, x_0(q^j t), x_0(q^j t + 1))| \leq \\
 &\leq \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{1}{\lambda_*}\right)^{j+1} l(|x_0(q^j t)| + |x_0(q^j t + 1)|) \leq \\
 &\leq \frac{1}{\lambda_*} \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{1}{\lambda_*}\right)^j l(M(q^j t)^\nu + M(q^j t + 1)^\nu) \leq \\
 &\leq \frac{1}{\lambda_*} \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{1}{\lambda_*}\right)^j 2lM(q^j t)^\nu \leq 2lM \frac{1}{\lambda_*} \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{\lambda}{\lambda_*}\right)^j t^\nu \leq \\
 &\leq M \frac{1}{\lambda_*} \frac{2l}{1 - \frac{\lambda}{\lambda_*}} t^\nu \leq M \frac{2l}{\lambda_* - \lambda} t^\nu \leq M \Delta t^\nu.
 \end{aligned}$$

Отже, системи рівнянь (8₀), (8₁) мають сім'ї неперервних при $t \geq T > 0$ розв'язків, для кожного з яких виконуються співвідношення (9₀), (9₁).

Враховуючи умови теореми та оцінки (9₀), (9₁), можна послідовно показати, що ряди

$$\begin{aligned}
 x_i(t) = &-\sum_{j=0}^{\infty} \Lambda^{-(j+1)} \left[f\left(q^j t, \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^j t), \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^j t + 1)\right) - \right. \\
 &\left. - f\left(q^j t, \sum_{l=0}^{i-2} x_l(q^j t), \sum_{l=0}^{i-2} x_l(q^j t + 1)\right) \right], \quad i = 2, 3, \dots, \quad (10_i)
 \end{aligned}$$

рівномірно збігаються при всіх $t \geq T > 0$ і є розв'язками відповідних систем рівнянь (8_i), $i = 2, 3, \dots$. Дійсно, легко переконатися, що ряди (10_i), $i = 2, 3, \dots$, є формальними розв'язками систем рівнянь (8_i), $i = 2, 3, \dots$. Доведемо їхню збіжність.

Справді, оскільки ряд (10₁) рівномірно збігається при $t \geq T > 0$, то, розмірковуючи за індукцією, припустимо, що збіжність ряду (10_i) доведено вже для деякого $i \geq 1$ і доведемо, що ряд (10_{i+1}) також рівномірно збігається при $t \geq T > 0$, а також виконується оцінка (9_{i+1}). Завдяки умові 3, (10_{i+1}), (9_i) та $1 < \lambda < \lambda_*$ отримаємо

$$\begin{aligned}
 |x_{i+1}(t)| &\leq \sum_{j=0}^{\infty} |\Lambda^{-1}|^{j+1} \left| f\left(q^j t, \sum_{l=0}^i x_l(q^j t), \sum_{l=0}^i x_l(q^j t + 1)\right) - \right. \\
 &\quad \left. - \left(f\left(q^j t, \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^j t), \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^j t + 1)\right) \right) \right| \leq \\
 &\leq \sum_{j=0}^{\infty} |\Lambda^{-1}|^{j+1} l \left(\left| \sum_{l=0}^i x_l(q^j t) - \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^j t) \right| + \right.
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& + \left| \sum_{l=0}^i x_l(q^j t + 1) - \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^j t + 1) \right| \leq \\
& \leq \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{1}{\lambda_*} \right)^{j+1} l (|x_i(q^j t)| + |x_i(q^j t + 1)|) \leq \\
& \leq 2Ml\Delta^i \frac{1}{\lambda_*} \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{1}{\lambda_*} \right)^j (q^j t)^{\nu} \leq \\
& \leq 2Ml\Delta^i \frac{1}{\lambda_*} \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{1}{\lambda_*} \right)^j (q^{\nu})^j t^{\nu} \leq 2Ml\Delta^i \frac{1}{\lambda_*} \sum_{j=0}^{\infty} \left(\frac{\lambda}{\lambda_*} \right)^j t^{\nu} \leq \\
& \leq M\Delta^i \frac{1}{\lambda_*} \frac{2l}{1 - \frac{\lambda}{\lambda_*}} t^{\nu} \leq M\Delta^i \frac{2l}{\lambda_* - \lambda} t^{\nu} \leq M\Delta^{i+1} t^{\nu}.
\end{aligned}$$

Отже, системи рівнянь (8_i), $i = 1, 2, \dots$, мають розв'язки у вигляді рядів (10_i), $i = 1, 2, \dots$, що рівномірно збігаються при $t \geq T > 0$ до деяких неперервних вектор-функцій $x_i(t)$, $i = 1, 2, \dots$, які задовольняють умови (9_i). Із (9_i) безпосередньо випливає, що ряд (4) рівномірно збігається при всіх $t \geq T > 0$ до деякої неперервної вектор-функції $x(t)$, яка задовольняє умову

$$|x(t)| \leq \frac{M}{1 - \Delta} t^{\nu}.$$

Теорему 2 доведено.

Розглянемо тепер систему нелінійних різницево-функціональних рівнянь вигляду (1) при $\lambda_i < 0$, $i = 1, \dots, n$, у випадках, коли виконуються умови:

- а) $|\lambda_i| > 1$, $i = 1, \dots, n$, $0 < q < 1$;
- б) $|\lambda_i| < 1$, $i = 1, \dots, n$, $q > 1$.

Покажемо, що така система рівнянь має розв'язки у вигляді ряду

$$x(t) = \sum_{i=0}^{\infty} x_i(t), \quad (5)$$

де $x_i(t)$, $i = 0, 1, \dots$, — деякі неперервні вектор-функції. Дійсно, підставивши (5) у (1), отримаємо

$$\sum_{i=0}^{\infty} x_i(qt) = \Lambda \sum_{i=0}^{\infty} x_i(t) + f \left(t, \sum_{i=0}^{\infty} x_i(t), \sum_{i=0}^{\infty} x_i(t+1) \right),$$

звідки випливає, що якщо вектор-функції $x_i(t)$, $i = 0, 1, \dots$, є розв'язками послідовності систем рівнянь

$$x_0(qt) = \Lambda x_0(t), \quad (12_0)$$

$$x_1(qt) = \Lambda x_1(t) + f(t, x_0(t), x_0(t+1)), \quad (12_1)$$

$$x_i(qt) = \Lambda x_i(t) + f\left(t, \sum_{l=0}^{i-1} x_l(t), \sum_{l=0}^{i-1} x_l(t+1)\right) - f\left(t, \sum_{l=0}^{i-2} x_l(t), \sum_{l=0}^{i-2} x_l(t+1)\right), \quad i = 2, \dots, n, \quad (12_i)$$

то ряд (5) буде формальним розв'язком системи рівнянь (1).

Система рівнянь (12₀) має множину неперервних при $t \geq T > 0$ розв'язків вигляду

$$x_0(t) = t^\nu \omega\left(\frac{\ln t}{\ln q}\right), \quad (13_0)$$

де $\omega(\tau) = (\omega_1(\tau), \omega_2(\tau), \dots, \omega_n(\tau))$, $\omega_i(\tau)$, $i = 1, \dots, n$, — довільні неперервні вектор-функції, що задовольняють умову $\omega_i(\tau + 1) = \text{sign } \lambda_i \omega_i(\tau)$, і

$$t^\nu = \text{diag}\left(t^{\frac{\ln|\lambda_1|}{\ln q}}, t^{\frac{\ln|\lambda_2|}{\ln q}}, \dots, t^{\frac{\ln|\lambda_n|}{\ln q}}\right).$$

Розглядаючи послідовно системи рівнянь (12_{*i*}), $i = 1, 2, \dots$, можна переконатися, що вони мають формальні розв'язки у вигляді рядів

$$x_1(t) = - \sum_{j=0}^{\infty} \Lambda^{-(j+1)} f(q^j t, x_0(q^j t), x_0(q^j t + 1)), \quad (13_1)$$

$$x_i(t) = - \sum_{j=0}^{\infty} \Lambda^{-(j+1)} \left[f\left(q^j t, \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^j t), \sum_{l=0}^{i-1} x_l(q^j t + 1)\right) - f\left(q^j t, \sum_{l=0}^{i-2} x_l(q^j t), \sum_{l=0}^{i-2} x_l(q^j t + 1)\right) \right], \quad i = 2, 3, \dots \quad (13_i)$$

Аналогічно з доведенням теореми 2 можна показати, що при виконанні умов 1–3, а) і $\Delta = \frac{2l}{\lambda_* - \lambda} < 1$, де $1 < \lambda < \lambda_* = \min\{|\lambda_i|, i = 1, 2, \dots, n\}$, ряди (13_{*i*}), $i = 1, 2, \dots$, рівномірно збігаються до деяких неперервних вектор-функцій $x_i(t)$, $i = 1, 2, \dots$, для яких виконуються оцінки

$$|x_i(t)| \leq M \Delta^i t^\nu, \quad i = 1, 2, \dots \quad (14)$$

де M — деяка додатна стала, $\nu = \frac{\ln \lambda}{\ln q}$, $1 < \lambda < \lambda_* = \min\{\lambda_i, i = 1, 2, \dots, n\}$.

Отже, ряди (13_{*i*}), $i = 1, 2, \dots$, рівномірно збігаються при всіх $t \geq T > 0$ до деяких неперервних функцій $x_i(t)$, $i = 1, 2, \dots$, для яких виконуються оцінки (14). Із (14) безпосередньо випливає, що ряд (5) рівномірно збігається при всіх $t \geq T > 0$ до деякої неперервної функції $x(t)$, яка задовольняє умову

$$|x(t)| \leq \frac{M}{1 - \Delta} t^\nu.$$

Таким чином, довели таку теорему.

Теорема 3. Нехай виконуються умови 1–3 і умови:

8) $|\lambda_i| > 1, i = 1, \dots, n, \lambda_i < 0, 0 < q < 1;$

9) $\Delta = \frac{2l}{\lambda_* - \underline{\lambda}} < 1, \text{ де } 1 < \underline{\lambda} < \lambda_* = \min\{|\lambda_i|, i = 1, 2, \dots, n\}.$

Тоді система рівнянь (1) має сім'ю неперервних обмежених при $t \geq T > 0$ (T — деяка достатньо велика додатна стала) розв'язків $x(t) = x\left(t, \omega\left(\frac{\ln t}{\ln q}\right)\right)$, що залежить від довільної неперервної вектор-функції $\omega(\tau)$ такої, що $\omega(\tau + 1) = -\omega(\tau)$.

Аналогічно до теореми 1, можна довести подібний результат для випадку б), коли $|\lambda_i| < 1, i = 1, \dots, n, \lambda_i < 0, q > 1.$

Теорема 4. Нехай виконуються умови 1–3 і умови:

10) $|\lambda_i| < 1, i = 1, \dots, n, \lambda_i < 0, q > 1;$

11) $\Delta = \frac{l}{1 - \lambda^*} < 1, \text{ де } 1 > \lambda^* > \max\{|\lambda_i|, i = 1, \dots, n\}.$

Тоді система рівнянь (1) має сім'ю неперервних обмежених при $t \geq T > 0$ (T — деяка достатньо велика додатна стала) розв'язків $x(t) = x\left(t, \omega\left(\frac{\ln t}{\ln q}\right)\right)$, що залежить від довільної неперервної вектор-функції $\omega(\tau)$ такої, що $\omega(\tau + 1) = -\omega(\tau)$.

Література

1. R. P. Agarwal, *Difference equations and inequalities, theory, methods, and applications*, Marcel Dekker, Inc., New York (2000).
2. W. J. Trjitzinsky, *Analytic theory of linear q -difference equations*, Acta Math., **61**, № 1, 1–38 (1933).
3. Д. И. Мартынюк, *Лекции по качественной теории разностных уравнений*, Наук. думка, Киев (1972).
4. Г. П. Пелюх, О. А. Сивак, *Неперервні розв'язки нелінійних функціонально-різницевих рівнянь і їх властивості*, Нелін. коливання, **12**, № 4, 515–529 (2009).
5. Т. О. Єрьоміна, *Про побудову неперервних розв'язків систем нелінійних різницево-функціональних рівнянь*, Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Сер.: фіз.-мат. науки, № 2, 71–74 (2015).
6. Т. О. Er'omina, *On the solutions of systems of nonlinear functional equations continuous in $t \in \mathbb{R}$* , J. Math. Sci. (N.Y.), **222**(3), 237–254 (2017).

Одержано 11.08.22